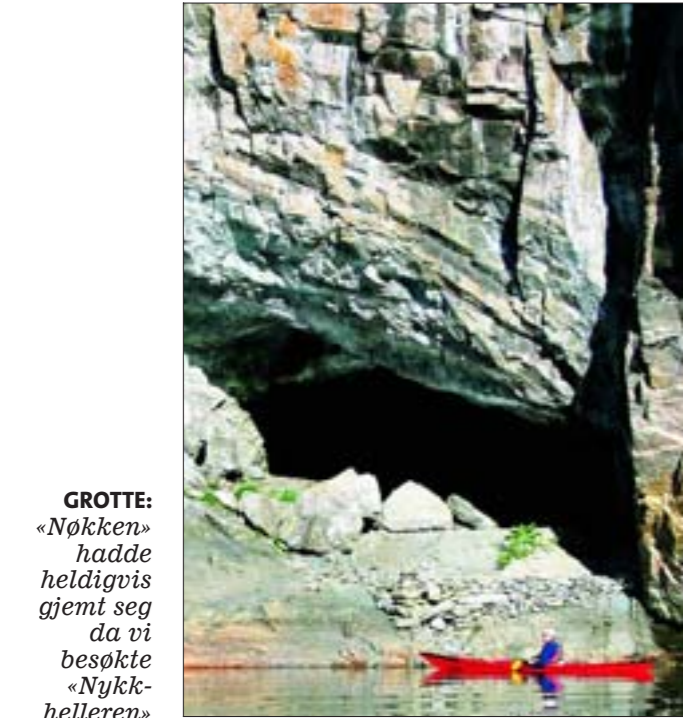

Aftenbladets svar på brødrene Dal gjorde en ny vri: Kajakker fra Sirdal til Flekkefjord.

GROTTE:
«Nøkken» hadde heldigvis gjemt seg da vi besøkte «Nykkhelleren»

BLANKT: Sør for Tonstad. Astridsholmen rett fram.

SPEIL: Stille over Sirdalsvatnet forbi Haughom

Vannveien fra Sirdal

Hans E. H. Jacobsen | tekst
Fredrik Refvem | foto
Egil Schmidt | kart

TURPERLE: Før riksveiene ble bygd ut, gjorde vannveiene Flekkefjord til handels- og industriby for sirdøler og lunddøler: Først med robåter i kombinasjon med hesteskyss; siden dampskip og jernbane.

– Min oldefar, Asbjørn Eriksen Virak (født 1807) var bøkker på Tonstad. Han demonterte tønnene og rodde dem flatpakket til Flekkefjord, forteller pensjonist Samuel Tonstad.

Bladet «Grannen» refererer til en bytur Theodor S. Konstali gjorde med faren i 1885. Med seg hadde de 300-400 kilo eikebark til Flekkefjord Garveri på Loga. Deretter rodde de videre til Flekkefjord.

Over sjø og land

Aftenbladets forsøker en variant ingen andre har prøvd før: 41 km padling og seks km på dresiner – sistnevnte

med fastspente havkajakker på lastebrettet.

Sirdalsvatnet er speilblankt med striper av blomsterstøv når vi legger ut fra småbåthavnen på Tonstad klokken 07.30.

Langs vestbredden gaper et stort hull mot oss: «Nykkhelleren» der nøkken skal ha bodd. Skjønt den natur-skapte hula også vært brukt til ly og overnatting av vanlige dødelige.

Sirdalsvatnets eneste øy blir gjerne kalt «Astridsholmen». Det kan være den samme holmen Astrid, datter av Erik Bjodaskalle på Obrestad, fødte kongsemnet Olav Trygvesson.

Ved Mjåsund, sør for den usynlige grensen mellom Flekkefjord og Sirdal, lyser en vidunderlig sandstrand mot oss. Øyhopping via svette. Overfylte ferjer i Hellas? Glem det!

Om det var sola eller en lokal skjønnhet som en dag blendet styrmannen på dampskipet «Fram», i trafikk på Sirdalsvatnet fra 1885 til 1945, skal være usagt. Men heldigvis: Skipet ble bragt flott etter grunnstøtingen.

Norges eldste

Et fall på to-tre meter mellom Sirdalsvatnet og Lundevatnet fordeler seg jevnt på den 5 km lange elvestrekningen gjennom bygda Sira. Bare under Norges eldste hengebru, Bakke bru åpnet i 1844 og et par hundre meter lenger nede, er det tendenser til stryk. Men så lenge vi holder oss i djupålen, er det vann nok under kjølfinnene.

Solgangsbris fra havet passerer Ana-Sira, og skyter ny fart over det store Lundevatnet. Kast i retur fra fjellene gir skikkelig graps med bølger og vind fra alle kanter. Sprut-trekkene kommer til sin rett når de største sjøene brekker over dekk og cockpit. Men havkajakker tåler mer enn åpne kanoner, og vi unngår velt.

Jernveien

Etter en frisk og våt kamp mot elementene, gjør vi landgang på Flikkeid.

Herfra var det i gamle dager organisert hestetransport over eidet til Lavoll der Sirdal den dag i dag eier egen brygge. På Lavoll var det båtbytte for videre ferd over Loja, gjennom Løgene-kanalene og ut Grisefjorden til krambodene og kan hende et bøl genever i Flekkefjord.

Harald Allestad gjør store øyne når Aftenbladet spenner havkajakkerne på

dresiner som Flekkefjordbanens Venner leier ut. Dermed triller vi jernveien fra Flikkeid stasjon, forbi Loja og Løgene, og helt ned til Drangeid. Der settes kajakkerne igjen for sjarmøretappen helt inn til Flekkefjord.

Vi er framme etter ni timer, medregnet spisepause og benstrek.

De som vil ta seg bedre tid finner teltsteder nok langs Sirdalsvatnet. Men se opp for elgen som hadde satt våte spor i sanden på Mjåsund...

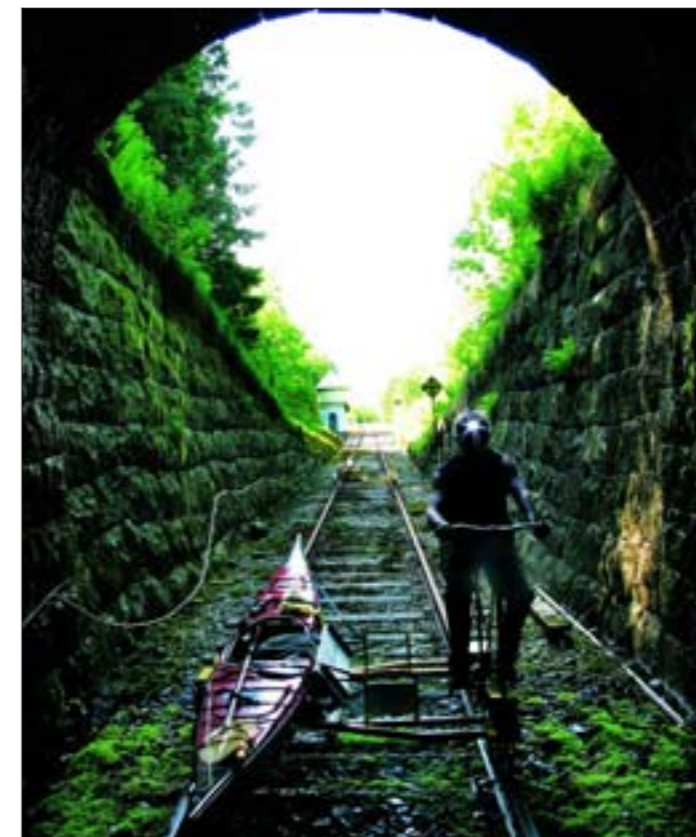
hans.jacobsen@aftenbladet.no

IDYLL: Jakt på den perfekte stranden endte på Mjåsund på vestsiden av Sirdalsvatnet.

UNDER BRUA: Bakke bru var inntil årsskiftet 1945/46 en del av «Den Vestlandske Hovedvei» over Tronåsen.

I TUNNELN: Transport-etappe på dresin.

FRAMME: Etter ni timer: Flekkefjord med ankomst fra nord.